

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рж г 1450/2015
26.05.2016. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Снежане Андрејевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у поступку предлагача М.С.1 из К., ради заштите права на суђење у разумном року, одлучујући о жалби предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Крушевцу Р4 п 30/15 од 10.08.2015. године, у седници већа одржаној 26.05.2016. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба предлагача и **ПОТВРЂУЈЕ** решење Вишег суда у Крушевцу Р4 п 30/15 од 10.08.2015. године.

Образложење

Решењем Вишег суда у Крушевцу Р4 п 30/15 од 10.08.2015. године одбијен је као неоснован захтев предлагача М.С.1 из К., којим је тражено да се утврди да је предлагачу у предмету Основног суда у Крушевцу-Судска јединица у Варварину П179/14 (ранији број предмета П 237/97) повређено право на суђење у разумном року, да се наложи убрзање поступка и да се на име накнаде за повреду права предлагачу досуди износ од 150.000,00 динара.

Против наведеног решења предлагач је благовремено изјавио жалбу, из свих законом предвиђених разлога.

Одлучујући о жалби предлагача на основу члана 86 став 3. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр.116/08... 101/13), Врховни касациони суд је испитао побијано решење у оквиру овлашћења из члана 386. у вези члана 402. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр.72/11... 55/14), и члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник РС“ бр.25/82..., „Службени гласник РС“ бр.46/95... 6/15), на чију примену упућује члан 8в Закона о уређењу судова и оценио да жалба није основана.

У првостепеном поступку нема битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које Врховни касациони суд, као другостепени у овом поступку, пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, предлагач је 04.08.2015. године Вишем суду у Крушевцу поднео захтев за заштиту права на суђење у разумном року у парничном предмету који је пред Општинским судом у Варварину вођен по тужби З.С., а против тужених Б.С., М.С.2 и Г.С., ради утврђења права својине у заједничкој имовини. Поступак је правноснажно окончан пресудом тог суда П 237/97 од 01.12.2003. године. По правноснажном окончању ове парнице правни

следбеник туженог Б.С., овде предлагач М.С.1, је дана 26.01.2011. године Основном суду у Крушевцу-Судска јединица у Варварину поднео предлог за понављање правноснажно окончаног поступка, наводећи да је тужени Б.С. преминуо 24.05.2000. године, а да је он, као његов правни следбеник, за постојање правноснажне пресуде П 237/97 и њену садржину сазнао тек 18.11.20011. године. У даљем току поступка, предмет је добио нов број П 179/14, а на рочишту дана 28.01.2014. године поступак по предлогу је прекинут, због смрти тужиље З.С.. О предлогу за понављање поступка није одлучено, а у време одлучивања о захтеву предлагача наведени поступак се и даље налазио у прекиду.

Полазећи од овако утврђених чињеница, првостепени суд је побијаним решењем правилно одбио да предлагачу пружи правну заштиту.

Одредбом члана 8а Закона о уређењу судова прописано је да странка у судском поступку која сматра да јој је повређено право на суђење у разумном року може непосредно вишем суду поднети захтев за заштиту права на суђење у разумном року. Ако непосредно виши суд утврди да је захтев подносиоца основан, може одредити примерену накнаду за повреду права на суђење у разумном року и одредити рок у коме ће нижи суд окончати поступак у коме је учињена повреда права на суђење у разумном року (члан 8б став 1. истог закона).

Из наведених законских одредаба произилази да странка у судском поступку која сматра да јој је повређено право на суђење у разумном року може захтевати убрзање поступка само у предметима који нису правноснажно окончани до дана подношења захтева, односно да се захтев за заштиту права на суђење у разумном року непосредно вишем суду може поднети само уколико тај поступак није правноснажно окончан. Сврха захтева за заштиту права на суђење у разумном року је да се поступак убрза и да се, уколико суд утврди да је дошло до повреде овог права, одреди примерена накнада као вид сатисфакције. Стога у ситуацији када је поступак правноснажно окончан пре подношења захтева предлагачи не могу тражити да непосредно виши суд утврди да им је повређено право на суђење у разумном року, нити накнаду за повреду тог права.

Предлог за понављање поступка је ванредно правно средство чија је садржина усмерена на обнављање правноснажно окончаног поступка. Након правноснажно окончаног поступка странка има право да употреби наведено правно средство и поступак обнови. Према стандардима установљеним дугогодишњом праксом Европског суда за људска права, одредбе члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода примењују се на све грађанско-судске поступке у којима се одлучује о грађанским правима и обавезама странака, а период који се узима у обзир приликом оцене правног стандарда разумног рока у грађанском судском поступку обухвата време од тренутка када је покренута акција, односно поднет иницијални акт пред надлежним судом (односно од када је подносилац захтева приступио поступку који је у току), до тренутка када последња одлука донета од стране домаћег правног система постане коначна и буде извршена. Заштитни механизми из члана 6. ЕКЉП не примењују се на неуспешне покушаје обнове кривичног или парничног поступка (став изражен у пресуди *Tumilovich v. Russia*), док год домаће власти не пристану да обнове неки поступак. Међутим, од тренутка када се поступак обнови, заштитни механизми из члана 6. Европске конвенције о

људским правима и основним слободама се активирају и примењују се на целокупан судски поступак.

У конкретном случају, парнични поступак пред Општинским судом у Варварину, вођен по тужби З.С., а против тужених Б.С., М.С.2 и Г.С., правноснажно је окончан пресудом тог суда П 237/97 од 01.12.2003. године, а о предлогу да се поступак понови није одлучено. Стога је првостепени суд правилном применом материјалног права одбио да предлагачу пружи правну заштиту, док супротни наводи жалбе нису основани.

Из наведених разлога, применом члана 401. тачка 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Снежана Андрејевић,с.р.**